

Objectius i contingut

El curs és adreçat als estudiants de segon cicle de Filologia Clàssica, però és obert a tots els estudiants de segon cicle dels altres departaments de la facultat de lletres. Sempre que escaigui, doncs, una traducció acompanyarà els textos originals sobre els quals treballarem. La base d'anàlisi seran, en efecte, els textos antics (obres d'estricta intenció literària, tractats mitogràfics, referències puntuals en escolis i en literatura menor, etcètera), a partir dels quals es configurarà un marc d'estudi, de caràcter teòric, de diferents aspectes de la mitologia clàssica. L'interès fonamental d'aquest curs resideix en la valoració de les funcions que els mites exerceixen en les societats antigues, i en especial en les pràctiques rituals de la religió grega (festivals, sacrificis, tragèdia, proves atlètiques, rituals iniciàtics, etcètera).

Avaluació

Una prova escrita servirà per constatar si els estudiants han assolit els objectius de l'assignatura. L'examen constarà de dues parts: la primera consistirà en algunes qüestions referides a algun aspecte del programa; en la segona, caldrà fer un comentari sobre un text de contingut mític. A banda de la prova final, les intervencions i opinions donades a classe, juntament amb la lectura diària comentada de la selecció de textos, seran elements igualment pertinents per a l'avaluació. Serà voluntària la presentació d'un treball, sobre un tema acordat amb el professor, que aprofundeixi en algun aspecte concret dins l'àmbit del programa.

El temari, provisionalment, s'articularà al voltant d'aquests capítols:

- I. L'estudi del mite.
Definició; les principals escoles interpretatives.
- II. La iniciació
La crisi de la noia (mite de Cal·listo; de Dànae); el canvi de sexe.
- III. El boc expiatori
Mite d'Èdip; de Codros; de Polícrite
- IV. La cacera i el sacrifici
Mite d'Odiseu i el Cíclop; de Melèagre; d'Acteó
Etiologia (mite de Prometeu; fetes d'Heracles) i pràctica del sacrifici (mite de Licàon)
- V. Els jocs olímpics

- Mite de Pèlops
- VI. La desaparició del déu
Mite de Demèter; misteris d'Eleusis i Tesmofòries
- VII. Cosmogonia i *reversal*
Teogonies i cosmogonies; les Crònics
- VIII. La tragèdia
Dionís. Mites dionisiacs i els orígens de la tragèdia.

Bibliografia

Pel que fa als textos que llegirem i comentarem a classe, es farà servir un dossier preparat pel professor. Com a orientació bibliogràfica de referència -que serà ampliada a mesura que ho requereixi el tractament de temes concrets- proposem les obres següents:

- BONNEFOY, Y. Y. (ed.), *Diccionario de las mitologías y de las religiones de las sociedades tradicionales y del mundo antiguo*, 6 vols., Barcelona 1996 i segs. (Paris 1981).
- BREMMER, Jan N. (1994), *Greek Religion*, Oxford.
- BURKERT, W., *Greek Religion. Archaic and Classical*, trad. de l'alemany, Cambridge, Mass. 1985 (Stuttgart 1977).
- , *Homo Necans. The Anthropology of Ancient Greek Sacrificial Ritual and Myth*, trad. de l'alemany, Berkeley-Los Angeles-London 1983 (Berlin-New York 1972; 2a edició ampliada, 1997).
- , *Structure and History in Greek Mythology and Ritual*, Berkeley 1979.
- BUXTON, R., *Imaginary Greece: The Contexts of Mythology*, Cambridge, 1994.
- DETIENNE, M., *La invención de la mitología*, trad. esp., Madrid 1985 (Paris 1981).
- ELIADE, M., *El mito del eterno retorno. Arquetipos y repetición*, Madrid, 1972.
- FRAZER, J. G., *La rama dorada*, trad. esp., México 1970.
- GANZ, T., *Early Greek Myth. A Guide to Literary and Artistic Sources*, Baltimore, 1993.
- GARCÍA GUAL, C., *Introducción a la mitología griega*, Madrid 1992.
- GRAF, F., *Greek Mythology. An Introduction*, Baltimore-London, 1993.
- GRIMAL, P., *Diccionario de la mitología griega y romana*, Barcelona 1981 [ed. Labor, 1965] (Paris 1951).
- KIRK, G. S., *El mito. Su significado y funciones en la antigüedad y otras culturas*, Barcelona 1985 (trad. de l'anglès, 1970).
- ROSCHEER, W. H., *Ausführliches Lexikon der griechischen und römischen Mythologie*, I-VII, Leipzig 1884-1893 (repr. Stuttgart 1977-1978).
- RUIZ DE ELVIRA, A., *Mitología Clásica*, Madrid 1988.
- THOMPSON, S., *Motif-Index of Folk-Literature*, Bloomington, 1955-1958.
- VERNANT, J. P., *Mito y pensamiento en la Grecia antigua*, trad. esp., Barcelona 1974.
- , *Mito y sociedad en la Grecia antigua*, trad. esp., Madrid 1982.
- VERNANT, J. P.-VIDAL-NAQUET, P., *Mito y tragedia en la Grecia antigua*, trad. esp., Barcelona 1987.